

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-287/12-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školského zařízení:	Odborné učiliště a Praktická škola, Žamberk, Tyršova 214
Sídlo:	Tyršova 214, 564 01 Žamberk
IČ:	49 314 840
Identifikátor:	600 024 792
Právní forma:	Příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Věrou Říčařovou, ředitelkou školy
Zřizovatel:	Pardubický kraj
Místo inspekční činnosti:	Tyršova 214, 564 01 Žamberk
Termín inspekční činnosti:	20. až 22. 2. 2012

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Aktuální stav školy

Odborné učiliště a Praktická škola, Žamberk, Tyršova 214 (dále jen škola) vykonává činnost střední školy, internátu a školní jídelny.

Ve školním roce 2011/2012 je realizováno vzdělávání žáků v denní formě oborů vzdělání Strojírenské práce, Potravinářská výroba, Zednické práce, Stravovací a ubytovací služby, Práce ve stravování, Provozní služby a Pečovatelské služby podle školních vzdělávacích programů (dále jen ŠVP) zpracovaných školou podle rámcových vzdělávacích programů (dále jen RVP) příslušných oborů vzdělání. V oboru vzdělání Praktická škola dvouletá (dále jen praktická škola) a u 3. ročníků dobíhajících oborů vzdělání Zámečnické práce ve stavebnictví, Zednické práce, Kuchařské práce, Řeznické a uzenářské práce a Práce ve zdravotnických a sociálních zařízeních – pečovatelské práce probíhá vzdělávání podle učebních dokumentů schválených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT). Podrobnější přehled o vyučovaných oborech vzdělání uvedených v rejstříku škol a školských zařízení je v příloze č. 2 inspekční zprávy.

Nejvyšší povolený počet žáků činí 256 žáků. V době inspekční činnosti škola aktuálně vzdělávala v 19 třídách celkem 155 žáků (146 žáků v odborném učilišti a 9 žáků v praktické škole). Organizačně se jednalo o 17 třídních kolektivů (dva ročníky jednoho oboru vzdělání dvakrát spojeny). Většina žáků je každodenně dojíždějících, ostatní žáci využívají služeb internátu (kapacita 96 ubytovaných).

Ve škole pracuje 39 zaměstnanců, z toho je 28 pedagogických pracovníků, a dále je k zajištění jednotlivých činností subjektu uzavřeno 49 dohod o provedení práce nebo dohod o pracovní činnosti (43 instruktorů, 2 učitelé, 2 vychovatelé, psycholog, školník).

Informace o dění ve škole jsou často prezentovány v Žambereckých listech a Orlických novinách, aktuální činnost školy představují webové stránky školy <http://www.oupszamberk.cz>. Každoročně jsou pořádány dny otevřených dveří.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Vzdělávání je realizováno v souladu s názvem školy v oborech vzdělání zaměřených do oblasti vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením, případně středně těžkým mentálním postižením (zejména žáci praktické školy). Přibližně 20 % žáků z celkového počtu zdravotní postižení nemá. Nikoliv ve všech případech se daří dodržet právním předpisem stanovené složení třídy tak, aby žáci bez zdravotního postižení tvořili maximálně 25 % nejvyššího počtu žáků ve třídě. Daný stav je ovlivněn nepředvídatelným přestupem žáků ze středních odborných učilišť a častým odchodem žáků ze školy z vlastního rozhodnutí. V posledních třech letech škola zaznamenala mírný pokles počtu žáků. Průměrná naplněnost tříd je cca 9 žáků na třídu. Jsou respektovány maximální počty žáků ve třídách i ve skupinách na výuku odborného výcviku. Ve škole převažuje vzdělávání chlapecké části populace (téměř 2/3). Interní statistický přehled za poslední tři úplné školní roky poukazuje na výše uvedenou skutečnost, že až dvě třetiny žáků vzdělávání z vlastní vůle nedokončí. Tento negativní trend je dlouhodobý a prozatím veškerá přijatá opatření odvrátit tuto realitu jsou málo funkční.

Z inspekčních zjištění vyplynulo, že přidělené finanční prostředky ze státního rozpočtu jsou dostačující pro běžný provoz. Dílčím zdrojem financí je dále provozovaná doplňková činnost (hostinská činnost, ubytovací služby, nákup a prodej výrobků), produktivní činnost žáků a platby rodičů za služby internátu. Podporovatelem školy je rovněž „Občanské sdružení rodičů a přátel OU a PŠ Žamberk“.

Partnersky se škola účastní rozvojových programů MŠMT a evropských sociálních fondů, jedná se např. o spolupráci s pedagogicko - psychologickou poradnou v Ústí nad Orlicí v projektu Správná volba – HAMET 2 a se Základní školou a Praktickou školou Svítání, o.p.s. v Pardubicích. Každoročně jsou úspěšně využívány některé projekty a granty vyhlašované např. Městem Žamberk a Krajským úřadem Pardubice v oblasti podpory sportu, protidrogové prevence, ekologické výchovy či sběru druhotných surovin.

Od minulé inspekční činnosti došlo k modernizaci a doplnění některého materiálního vybavení, které v současné době dosahuje velmi dobré úrovně. Všechny učebny jsou vybaveny počítačem a dataprojektorem, televizí a videorekordérem. K výuce je rovněž využívána počítačová učebna s vestavěným dataprojektorem, která dále slouží k činnosti kroužku výpočetní techniky. Na velmi dobré úrovni je i ubytování v internátu školy s kvalitním zázemím pro sportovní, rukodělnou či kulturní činnost. Součástí školy je i školní kuchyně, která zajišťuje pro žáky celodenní stravování.

Škola aktuálně spolupracuje se 40 smluvními pracovišti odborného výcviku, která pomáhají dotvářet materiálně technické zázemí výuky, a to zejména v oborech vzdělání, pro které škola nemá vlastní vybavení. Byl navázán kontakt i s obdobně zaměřenými školami v České republice i v zahraničí (Odborné učiliště internátne Ladce, Slovenská republika – spolupráce v rámci výše uvedeného projektu HAMET 2 určený pro diagnostiku kariérové volby žáků). Škola je otevřeným subjektem pro spolupráci se školami různého stupně vzdělávání a se školskými zařízeními v místě i v rámci celého regionu (např. dětské domovy) včetně školských poradenských zařízení. Průběžný kontakt je navázán s Městem Žamberk účastí žáků na kulturních a dalších akcích, v rámci finanční podpory žákovských aktivit a dále spoluprací se sociálními pracovníky a kurátory apod. K dalším partnerům se řadí zejména úřady práce, policie a vzdělávací centra v rámci zkvalitňování prevence žáků před nežádoucími jevy a zaměřením na profesní orientaci.

Žáci školy se zúčastňují odborně dovednostních soutěží a přehlídek na různých úrovních od místní, celorepublikové až výjimečně mezinárodní – soutěž v řemeslných dovednostech ŘEMESLO/SKILL pro žáky oboru vzdělání zednické práce. Ve sportovních disciplínách dosahují často výborných umístění (malá kopaná, nohejbal, vybíjená – turnaj dívek, tenisová utkání, florbal, stolní tenis a další). Škola se v některých oblastech činnosti stává hlavními organizátory akcí.

Vedení školy reaguje na problémové situace a vytváří podmínky pro inovace a modernizaci. Vyhledává potenciálně slabá místa činností a přijímá opatření k jejich odstranění. Některé řídicí a kontrolní kompetence včetně příslušných pravomocí jsou účelně delegovány na další členy pedagogického sboru. Systém řízení školy je písemně rozpracován v interních organizačních dokumentech. Mezi priority vedení školy patří zvyšování odborné kvalifikace pedagogů, popř. její doplnění a aktualizace znalostí a dovedností pedagogických pracovníků. V organizaci a chodu školy však byly identifikovány také některé problémové oblasti, zejména v kontrolní oblasti. ŠVP nejsou v souladu s příslušnými RVP (podrobněji viz dále), u dobíhajícího oboru vzdělání Práce ve zdravotnických a sociálních zařízeních – pečovatelské práce nebyl splněn minimální počet celkových vyučovacích hodin. Také stanovení odměny za produktivní činnost žáků nerespektovalo v plném rozsahu ustanovení § 122 odst. 1 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, nebo vytvořená a vedená dokumentace požadovaná platnými právními předpisy nebyla vždy v souladu s požadavkem ustanovení právního předpisu. Jednalo se např. o výroční zprávu o činnosti školy, která obsahovala některé nepřesnosti a jejíž obsah nebyl v souladu s požadavkem § 7 odst. 1 vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, ve znění pozdějších předpisů. K dokumentům s nedostatky lze přiřadit i základní dokumenty ve vztahu k žákům školy a ubytovaným v internátě – školní řád školy a vnitřní řád internátu, ve kterých byly identifikovány některé věcné i formální chyby (např. v ukládání výchovných opatření). Nejednotnost a nepřesnost zápisů se dále projevily i ve vedení deníků odborného výcviku. Škola v průběhu inspekční činnosti přijala opatření k odstranění nesprávně stanovených přestávek na jídlo a odpočinek v rámci výuky odborného výcviku. Pro odstranění zbývajících zjištěných nedostatků byla stanovena lhůta.

Současná výchovná poradkyně velmi dobře spolupracuje s metodičkou prevence sociálně patologických jevů. Ve škole též pravidelně jedenkrát týdně působí v rámci psychologického poradenství školní psycholožka. Řešeny jsou běžné záležitosti vyplývající z náplně jejich funkcí. Zřetelný je jejich přehled o speciálních vzdělávacích potřebách žáků, místy však vážne přenos těchto informací do pedagogického sboru. Jsou realizovány projekty, které přispívají k naplňování vytyčených cílů v oblasti prevence sociálně patologických jevů. K nejčastěji řešeným případům patří záškoláctví a kouření.

Ve škole je rovněž realizována prevence v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví. K identifikovaným rizikům byla stanovena opatření k odstranění nebo alespoň ke zmírnění možných ohrožení. Žáci jsou seznamováni se zásadami bezpečné práce a bezpečného chování. Byli seznámeni se školním řádem, resp. vnitřním řádem internátu. Evidence úrazů je vedena, z evidovaných úrazů nejsou zřejmé žádné negativní trendy.

V teoretickém vyučování byla sledována široká škála předmětů. Učitelé většinou vycházeli z individuálních potřeb a možností žáků. V případech odpovídající motivace se žáci aktivně zapojovali do výuky, byly ovšem zjištěny i opačné reakce žáků při nevhodně volených metodách a formách práce. Někteří z vyučujících nastavili příliš pomalé pracovní tempo vzhledem k možnostem žáků. Eventuální nižší názornost nepodpořila rozvoj kompetencí žáků. Nebyla zařazována práce s textem, nedocházelo k možnému rozvoji čtenářské gramotnosti.

V odborném výcviku a praktickém vyučování probíhalo vzdělávání jak na cvičných, tak na produktivních činnostech. S ohledem na počet žáků na pedagogického pracovníka, vyučované obory vzdělání a charakteristiku žákovského kolektivu v jednotlivých skupinách byl uplatňován zejména individuální přístup. Žáci dostávali jednoznačná zadání úkolů. Získané odborné poznatky a dovednosti aplikovali do řešení reálných úkolů jak v objektu školy (např. kuchařské a úklidové práce), tak také na pracovištích smluvních partnerů školy pod vedením učitelů odborného výcviku nebo instruktorů. Produktivní činnosti přispívaly k celkovému rozvoji osobnosti žáků a k naplnění profilu absolventa příslušného oboru vzdělání. Negativním rysem byl u některých pedagogů nedostatečný přehled o speciálních vzdělávacích potřebách žáků vzhledem k diagnóze zdravotního postižení.

Výsledky vzdělávání žáků jsou sledovány a vyhodnocovány. Vyučující přijímají opatření ke snížení počtu neprospívajících žáků a k prevenci neomluvených hodin.

V přijímání žáků ke vzdělávání, v průběhu vzdělávání ani při ukončování vzdělávání nebylo zjištěno porušení principu rovných příležitostí.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

ŠVP odpovídají zápisu oborů vzdělání do rejstříku škol a školských zařízení, nebyly však v souladu s RVP, a to zejména v rozpracování učiva a výsledků vzdělávání do jednotlivých předmětů. Též bylo zjištěno i nepřesné nebo neúplné zpracování některých požadovaných součástí ŠVP, např. informace ohledně přijímání žáků.

V pedagogickém sboru je zastoupeno cca 43 % odborně kvalifikovaných pedagogů, přičemž některým pedagogům ke splnění odborné kvalifikace chybí absolvování studia speciální pedagogiky. Vzdělávání pedagogických pracovníků je podporováno a realizuje se. K doplnění nebo rozšíření odborné kvalifikace 6 pedagogických pracovníků studuje. Jak již bylo výše uvedeno, k procvičování a upevňování získaných znalostí a dovedností při odborném výcviku jsou využíváni instruktoři z řad odborně kvalifikovaných zaměstnanců na smluvních pracovištích firem.

Materiálně technické podmínky pro výuku teoretických všeobecně vzdělávacích i odborných předmětů a odborného výcviku jsou zajištěny. Pro výuku odborného výcviku škola využívá nejen vlastní učebny a dílny, ale doplňkově i objekty a pracoviště v reálném prostředí u smluvních partnerů. Je realizováno jak individuální vzdělávání pod vedením instruktorů, tak také skupinová výuka zajišťovaná učiteli odborného výcviku. Využívání

smluvních pracovišť u firem významně doplňuje chybějící materiálně technické zázemí školy a dotváří materiální podmínky výuky vzájemnou růzností. Pro výuku tělesné výchovy škola disponuje malou tělocvičnou a venkovním sportovištěm v areálu školy. Prostory a vybavení školy nevykazovaly rizikové prvky, jsou udržovány a přispívají k rozvoji estetických kompetencí žáků.

Závěry, celkové hodnocení školy

Činnost školy odpovídá zápisu v rejstříku škol a školských zařízení. V rozsahu možných zjištění v rámci inspekční činnosti lze konstatovat, že byl zajištěn rovný přístup ke vzdělávání. Personální zabezpečení i materiálně technické podmínky umožňují realizaci vzdělávacích programů. Školní prostředí působí svou estetickou kvalitou na žáky výchovně, podílí se na přirozeném utváření příslušných kompetencí. V době inspekční činnosti nebyly zjištěny žádné rizikové bezpečnostní prvky.

ŠVP nebyly v souladu s příslušnými RVP, a to zejména v rozpracování učiva a předpokládaných výsledcích vzdělávání. Některé oblasti ŠVP se vyznačovaly nepřesným a neúplným zpracováním v rozporu s požadavky RVP.

Pro zkvalitnění podmínek a rozvoj žáků škola získává finanční prostředky kromě rozpočtu také z jiných zdrojů, zejména realizací projektů, grantů a doplňkové činnosti. Vedení školy vytváří podmínky pro inovace a modernizaci. Rezervy však byly zjištěny zejména v kontrole vlastních činností (např. ve vedení dokumentace). Významná je spolupráce se sociálními partnery, která dotváří materiální a personální podmínky pro vzdělávání a podporuje rozvoj osobnosti žáků.

Z výuky teoretických předmětů jednoznačně vyplynula nutnost vhodnější motivace a odpovídajícího pracovního tempa žáků, pokud mají být rozvíjeny jejich příslušné kompetence a dovednosti. Praktická výuka se vyznačovala individuálním přístupem k žákům, směřovala k naplnění profilu absolventa. Motivačním stimulem jsou pro žáky produktivní činnosti rozvíjející jejich kompetence a dovednosti. U některých vyučujících odborného výcviku byla patrná nedostatečná znalost speciálních vzdělávacích potřeb žáků vycházejících z jejich zdravotního postižení.

Škola směřuje k naplňování potřeb a rozvoji žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, připravuje je na budoucí povolání, přispívá k jejich socializaci do společnosti.

Česká školní inspekce v souladu s § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, požaduje podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků ve lhůtě

- a) do 31. 3. 2012 – v případě doplnění a oprav školního řádu a vnitřního řádu internátu, v zavedení průkazné evidence odborného výcviku a vyplacení odměn za produktivní činnost žáků v souladu s ustanovením výše uvedeného právního předpisu,**
- b) do 30. 6. 2012 – v případě dopracování ŠVP tak, aby byly v souladu s RVP příslušných oborů vzdělání.**

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky g7zais9, nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Přílohy inspekční zprávy

Příloha č. 1: Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

Příloha č. 2: Obory vzdělání zapsané v rejstříku škol a školských zařízení

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jíž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Pardubicích dne 7. 3. 2012

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Eva Škodová, školní inspektorka

Mgr. Eva Škodová v. r.

Ing. Jan Černý, školní inspektor

Ing. Jan Černý v. r.

RNDr. Antonín Müller, školní inspektor

RNDr. Antonín Müller v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Žamberku dne 12. 3. 2012

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Věra Říčařová, ředitelka školy

Mgr. Věra Říčařová v. r.

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.